

Nieuwjaarstoespraak burgemeester Wouter de Jong 8 januari 2018

Dames en heren, geachte aanwezigen

Hartelijk welkom op de nieuwjaarsbijeenkomst van de gemeente Houten, hier in het gemeentehuis. Fijn dat u gekomen bent om elkaar alle goeds toe te wensen voor het nieuwe jaar.

In het bijzonder een hartelijk woord van welkom, namens ons allemaal, aan de nieuwe inwoners en nieuwe Nederlanders uit onze gemeente die vanavond aanwezig zijn. In 2017 zijn er 521 kinderen geboren en 1926 nieuwe inwoners van elders bij gekomen en zijn 65 inwoners tot Nederlander genaturaliseerd. Ik hoop dat u zich thuis voelt in Houten en dat deze bijeenkomst daaraan bijdraagt.

Ook een speciaal welkom voor vrijwilligers en bestuurders van culturele instellingen en –verenigingen uit Houten, Schalkwijk, Tull en 't Waal en 't Goy. We zijn rijk gezegend met een actief verenigingsleven, veel vrijwilligers, toneelgezelschappen, muziekverenigingen, koren, balletscholen en natuurlijk een theater. Vandaag staan jullie extra in het zonnetje. Ik ben blij met ons rijke culturele leven en geniet graag van muziek, zang, film, dans en toneel. Onlangs heb ik bijvoorbeeld nog heel erg genoten van een prachtige uitvoering van het koor Marcantus in de mooie Michaëlkerk in Schalkwijk.

Dames en heren,

Het afgelopen jaar zat vol verrassende ontwikkelingen. Voor sommigen was dat misschien wel dat de nieuwe Amerikaanse president het al weer een jaar heeft volgehouden. Een jaar ook met de onverwachte overwinning in Frankrijk van Macron en zijn partij La République En Marche. Met een onzekere politieke situatie in Duitsland. En met getob rond Groot-Brittannië en de Brexit. Het zorgt voor een sterk gewijzigde dynamiek in Europa. We hebben in Nederland inmiddels een nieuw kabinet na de langste formatie ooit. Met in het regeerakkoord de erkenning van de energietransitie als grootste uitdaging voor de komende decennia, terwijl we nog kampen met de nalatenschap van de crisisjaren: wat te doen met achterstallig onderhoud en de werkdruk in zorg, onderwijs, politie en defensie?

En dan in Houten: wat is er weer veel gebeurd! Volop transformatie van kantoren en scholen naar woningen. Vestiging van nieuwe bedrijven. De huizenmarkt kookt al weer over.... Er is weer een ijsbaan! We zijn genomineerd als fietsstad 2018. Steeds meer buurtinitiatieven die van de grond komen, recent nog weer Buurzaam in de Slag. Houten bloeit.

Beste mensen,

In december kwam het tweejaarlijkse rapport van het Sociaal en Cultureel Planbureau uit over de sociale staat van Nederland. Een zeer lezenswaardig rapport. Juist omdat het een overzicht van ontwikkelingen van de afgelopen 25 jaar geeft. Ons land is in die kwart eeuw behoorlijk voller, veiliger, ouder, welvarender en veelkleuriger geworden. 2 miljoen mensen erbij en 1,8 miljoen woningen, dat is wel te merken. Dat geldt zeker ook

voor Houten en omgeving. Als groeikern in de aantrekkelijke Utrechtse regio weten we er alles van.

Constance factor in al die jaren is volgens het Planbureau dat wij Nederlanders nog steeds behoorlijk tevreden en gelukkig zijn, zeker over onze eigen omstandigheden.

En dat alles geldt ook in onze gemeente. Landelijk gezien doet Houten het relatief zeer goed. Ik blijf dat benadrukken. Ook bij ons daalt de criminaliteit gestaag, groeit de welvaart en zijn we behoorlijk gelukkig.

En wat ik óók opvallend vind: er is in ons land veel vertrouwen in het functioneren van de democratie en de rechtsstaat. Er is veel vertrouwen in rechters en de politie. Dat gaat misschien wat tegen het gevoel in, maar feiten liegen niet. Ik kom daar later op terug.

Toch is daarmee niet alles gezegd. Want er is natuurlijk ook wel wat aan de hand. De jaren van crisis hebben er bij delen van de samenleving fors ingehakt. De eens zo riant verzorgingsstaat is behoorlijk versoerd. De koopkracht van sommige groepen is eerder verslechterd dan verbeterd. En er voltrekken zich grote maatschappelijke veranderingen zoals vergrijzing, groeiende aanwezigheid van andere culturen, meer gebroken gezinnen, zware prestatiedruk op jongeren, meer eenzaamheid, steeds hogere opleidingseisen op de arbeidsmarkt.

Er is een deel van de mensen dat niet meer mee kan doen met al die veranderingen. Een groep die sociaal geïsoleerd raakt, laaggeletterd is, als digibeet de weg in onze steeds meer digitale samenleving kwijtraakt, werkend arm is, problematische schulden heeft, worstelt met chronische fysieke of geestelijke beperkingen. Ruim 5% van de Nederlanders behoort tot deze groep. Dat zijn bijna 1 miljoen mensen!

Ik vind dat we dit als samenleving, met onze welvaart en groei, niet mogen en kunnen negeren. En ik merk dat velen in Houten daar ook niet langsheen willen of kunnen leven. Er zelf wat mee willen doen.

Uiteraard heeft de overheid een belangrijke rol, ook de gemeentelijke. Wij zullen in ons armoedebeleid, ons beleid van eenzaamheidsbestrijding, onze dienstverlening en de manier waarop we werken aan meedoen, inclusie en integratie er alles aan moeten doen om deze mensen te ondersteunen, te stimuleren en op een goede wijze te bejegenen.

Maar het is natuurlijk ook een opgave voor de samenleving, voor het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties om daarmee bezig te zijn. En dan zie ik veel initiatieven zoals SchuldHulpMaatjes, begeleiding van vluchtelingen, stichting Present, seniorenzomerschool, buurtinitiatieven, de voedselbank, de inzet voor aangepaste sporten en sporters – en zo kan ik nog heel lang doorgaan.

We hebben in Houten relatief veel mensen en organisaties die zich vrijwillig inzetten voor de samenleving. Die prachtige initiatieven ontplooiën. Neem de kerstmiddag in het Theater, neem de truckersdag. Fantastisch om te zien. Maar het probleem is best groot. Het is daarom echt nodig dat we allemaal om ons heen kijken en door onze eigen inzet meehelpen te voorkomen dat een deel van onze inwoners niet mee doet, niet mee kán doen of geïsoleerd raakt.

Laatst organiseerde FC Utrecht een kerstdiner voor eenzame ouderen. Daar ging een groepje bewoners van de flat achter het gemeentehuis naar toe. Wethouder Rensen was daar ook bij. Tot onze schrik hoorden wij dat sommigen van hen al

wekenlang niemand hadden gesproken. Dat moet anders kunnen.

Natuurlijk kunnen we daar beleid voor bedenken, maar we kunnen er ook concreet wat aan proberen te doen. Stel dat wij bijvoorbeeld in het gemeentehuis 1 keer in de maand een maaltijd voor de burens organiseren. Kan gewoon op vrijdagmiddag in de kantine. Samen eten met de ambtenaren. Met ontmoeting van mens tot mens. Met onze eigen burens. Daar komen vast wel mooie contacten uit voort. En bovendien: een gezonde maaltijd is nooit weg.

Wat zou het mooi zijn als op meer plekken in Houten bedrijven, instellingen en organisaties iets dergelijks zouden gaan doen. Eten, koffiedrinken, een wandeling maken. In essentie: ontmoeting met je 'burens'. Niet alleen werknemer zijn, ook een krachtcentrale in de buurt. Het kost een klein beetje tijd en een klein beetje geld, maar het is een prachtige vorm van relevant zijn voor de samenleving. Denk niet: een ander doet het wel, maar kijk om je heen: wat ligt op onze weg? Geen woorden, maar daden. Gewoon doen. En over de burens van de Randhoeve gesproken: met veel plezier hebben wij hen voor vanavond uitgenodigd. Een aantal van u heb ik ook al gesproken. Fijn dat u er bent.

Beste mensen,

Wat zal 2018 ons brengen?

We gaan een spannend jaar tegemoet. Een verkiezingsjaar. In maart de gemeenteraad. Ik hoop op een mooie campagne, met veel serieus debat. Over zaken die ertoe doen. Met respect voor elkaar. Met eerlijke aandacht voor zorgen. Ik hoop dat kiezers zich gehoord voelen in hun onzekerheden, hun

behoefte aan greep op hun bestaan en perspectief voor de toekomst. Ik hoop op een uitslag die een stabiel gemeentebestuur mogelijk maakt. Een bestuur dat ons bekwaam door lastige tijden kan leiden. Want zonder goed bestuur vaart Houten niet wel.

Er liggen grote opgaven voor ons.

Houten maakt deel uit van een van de snelst groeiende regio's van ons land. Dat is te merken. Te merken in de druk op de woningmarkt. Te merken in de drukte op de weg. Te merken in de behoefte aan ruimte voor bedrijvigheid. Maar ook in de vraag naar cultuur, ontspanning, recreatieve mogelijkheden, de druk op de natuur, schone lucht, stilte en duisternis.

De noodzakelijke energietransitie zal merkbaar worden in onze leefomgeving. In zonnevelden, in laadpalen, in draaiende windturbines, in het aardgasloos en energieneutraal maken van woningen en wijken.

Er zullen de komende tijd fundamentele keuzes gemaakt moeten worden over woningbouw, over energie, natuur en recreatie, over de aanpassing aan klimaatverandering, over het bestrijden van armoede en eenzaamheid. Over het mogelijk maken dat iedereen werkelijk mee kan doen.

Al deze opgaven vragen om politieke keuzes. Daarom is het goed dat er ook iets te kiezen valt. Er doen 9 politieke partijen mee aan de gemeenteraadsverkiezingen in Houten. En die denken echt niet allemaal hetzelfde. Het maakt uit op wie u stemt. Ook al is Nederland coalitieland en zullen er altijd compromissen gesloten worden. Uw stem telt, iedere stem telt. Verdiep u de komende maanden in de meningen van de

politieke partijen zodat u straks weet op wie te stemmen. Wij willen u daar een handje bij helpen. Met debatten, verkiezingsmarkten, een huis-aan-huis verkiezingskrant en een Houtense kieshulp via internet.

Gá vooral ook stemmen. Houten kent een relatief goede opkomst, maar toch bleef de vorige keer ongeveer 40% van de stemgerechtigden thuis. Kunt u nagaan wat een aardverschuiving daar mogelijk is als meer mensen gebruik maken van hun stemrecht. Stemrecht is een fundamenteel goed in onze democratische rechtsstaat. Maak er gebruik van.

Met de verkiezingen in aantocht is het goed te beseffen dat uit allerlei onderzoek blijkt dat onze representatieve democratie goed functioneert. De diversiteit aan meningen, maar ook de veelgenoemde 'zwijgende meerderheid' die er in de maatschappij leeft, komt er goed in tot uitdrukking. Natuurlijk kan die diversiteit ook inhouden dat uw persoonlijke mening niet gehonoreerd wordt. De meerderheid beslist, maar in onze rechtsstaat hoort rekening te worden gehouden met de mening van minderheden.

Ik noemde net het onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau. Dat toont aan dat Nederlanders over het geheel genomen behoorlijk gelukkig en tevreden zijn. Zij hebben minder extreme meningen dan je op basis van berichten in reguliere en sociale media zou vermoeden. Ook ander onderzoek, bijvoorbeeld dat van de hoogleraar Tom van der Meer, laat zien dat het vertrouwen in de werking van democratie groot is.

Door onze lage kiesdrempel en de eenvoudige toegang tot het parlement en de gemeenteraad kan onvrede of een alternatieve

opvatting snel doordringen tot de macht of op z'n minst invloed uitoefenen op politieke stellingnames. Dat geldt zowel voor de sterk groeiende aanwezigheid van lokale partijen in gemeenteraden en gemeentebesturen, als ook voor nieuwe partijen in ons parlement.

Geloofwaardigheid van politieke besluitvorming zal dan ook niet verbeteren door te praten over bestuurlijke vernieuwing of door het als argument in politieke discussies in te brengen. Ik mag hopen dat een nieuw college en een nieuwe raad daar niet al te veel woorden aan vuil maken, maar vooral door daden laten zien dat het menens is.

Geen woorden, maar daden, er niet over praten, maar het gewoon doen.

Dames en heren,
2018 ligt voor ons. Een jaar waarin er het nodige zal veranderen in onze wereld. Mijn verlangen is dat het een jaar wordt met meer praktische oplossingen, een jaar met meer dialoog en begrip, een jaar met meer persoonlijke ontmoeting. Een jaar waarin wij ons werk gewoon beter proberen te doen. Een jaar met meer innemendheid en echte aandacht voor elkaar. Een jaar waarin we elkaar zien staan als mens. Waarin we niet te snel oordelen, maar eerst elkaars bedoelingen eens proberen te begrijpen.

Mede namens mijn echtgenote Diederike, de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders wens ik u allen een heel gelukkig, gezond, gezegend en begripvol 2018 toe.

Gelukkig Nieuwjaar!